

Oikeusministeriö

Viite: lausuntopyyntö, diaarinumero: VN/3215/2021

Suomen Kennelliitto ry:n lausunto oikeusministeriön Vapaa-Fri! -hankkeen väliraportista

Oikeusministeriö on pyytänyt Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry:ltä lausuntoa vapaaehtoistoimintaa ikääntyvässä yhteiskunnassa edistävän Vapaa!-Fri! -hankkeen väliraportista. Kiitämme ministeriötä lausuntopyynnöstä.

Kommentoimme väliraporttia koiraharrastustoiminnan näkökulmasta. Suomen Kennelliitto edustaa jäsenyhdistystensä kautta noin puolta miljoonaa koiranomistajaa. Meillä on yli 2000 jäsenyhdistä. Kennelliiton ja sen jäsenyhdistysten kautta erilaisissa vapaaehtoistoiminnoissa on mukana reilut 30 000 henkilöä erilaisissa kattojärjestön, sen alueellisena organisaationa toimivien 19 kennelpiirin ja jäsenyhdistysten luottamustoimissa, näyttely-, koe- ja kilpailutoimintojen tehtävissä sekä kaverikoira-, lukukoira- ja nuorisotoiminnassa.

Väliraportissa on paljon hyödyllistä tietoa vapaaehtoistoiminnan merkityksestä ja sen kehittämistarpeista. Kuten raportissa on todettu, niin keskeistä on, että julkinen hallinto tunnistaa ja tunnustaa vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallisen merkityksen ja antaa toiminnalle painoarvoa julkisessa päätöksenteossa. Olemme myös samaa mieltä siitä, että on tärkeää luoda entistä enemmän kohtaamisen paikkoja, joissa julkisen hallinnon edustajat ja kansalaistoimijat kohtaavat yhteisissä keskusteluissa keskinäisen luottamuksen synnyttämiseksi.

Koiraharrastus hyödyttää yhteiskuntaa monilla tavoin. Jäsenyhdistyksiimme kuuluu erilaisia hyötykoiratoimijoita, ja teemme hyötykoiratoiminnassa yhteistyötä myös viranomaisten kanssa. Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tehtävissä on mukana suuri joukko koiraharrastajia, jotka tekevät yhteiskunnan kannalta merkittävää työtä koiriensa kanssa kadonneiden henkilöiden etsinnässä. Myös esimerkiksi riistanhoitoyhdistysten ylläpitämässä suurriistavirka-aputoiminnassa (SRVA) on mukana suuri joukko koiranohjaajia antamassa virka-apua poliisille muun muassa loukkaantuneen suurriistan jäljestämisessä tai suurpetojen karkottamisessa asutuilta alueilta.

Ehkä näkyvin osa laajalti yhteiskuntaan näkyvästä Kennelliiton omasta vapaaehtoistoiminnasta on kaverikoira-toiminta, jossa on mukana noin 1 100 kaverikoira-ohjaajaa. Parhaimmillaan kaverikoira-toiminta tavoittaa vuosittain yli 130 000 asiakasta erilaisissa asumisyksiköissä, kouluissa ja päiväkodeissa. Vuonna 2017 alkanut lukukoira-toiminta laajenee koko ajan. Lukukoirat vierailevat kirjastoissa ja auttavat lapsia oppimaan lukemaan.

Kaveri- ja lukukoira-toiminnan kaltaisessa eläinavusteisessa toiminnassa on aina keskeistä se, että siinä mukana olevien koirien soveltuvuus toimintaan on arvioitu yhtenäisin kriteerein. Kennelliiton kaveri- ja lukukoira-toiminnan rinnalla on paljon erilaista vapaamuotoista toimintaa, joka ei täytä näitä

kriteereitä. Niin asiakkaan kuin kaveri- tai lukukoiratoiminnan vapaaehtoisen henkilön turvallisuuden ja oikeusturvan kannalta on keskeistä se, että toiminnalla on tietyt, yhtenäiset laatukriteerit.

Kennelliitto järjestää nuorille ja nuorten kanssa toimiville aikuisille monimuotoista koulutustoimintaa sekä kilpailutoimintaa ja leirejä. Tarkoituksena on muun muassa tukea nuorten kasvua koiraharrastuksen toimintaympäristössä ja ohjata nuoria vastuulliseen koiranomistajuuteen. Tavoitteena on myös kiinnittää nuoret mukaan koiraharrastustoimintaan, jotta voimme varmistaa toiminnan tulevaisuuden.

Tunnistamme Vapaa – Fri! -väliraportissa esille nostetut vapaaehtoistyön toimijoiden ikääntymisen haasteet. Ikääntyminen näkyy myös Kennelliiton aktiiveissa toimijoissa. Naisista 60 prosenttia ja miehistä 48 prosenttia on yli 50-vuotiaita. Eläkeikäisiä, yli 65-vuotiaita on naisista 15 prosenttia ja miehistä 9 prosenttia. (Lähde Suomen Kennelliiton jäsensegmentointitutkimus, Taloustutkimus 3.8.2019)

Monen koiraharrastuksessa vapaaehtoisena toimivan ura on alkanut nuorisotoiminnasta. Nuorille on tärkeää, että koiraharrastusmahdollisuudet ovat helposti saavutettavia, ja niihin pääsee mukaan matalalla kynnyksellä. Tämä edellyttää sitä, että kunnissa on riittävästi koiraharrastuspaikkoja, jotka ovat helposti nuorten saavutettavissa.

Vuonna 2019 tehdyn Kennelliiton jäsensegmentointikyselymme tulokset kertovat, että erilaisissa toiminnoissa mukana oleville aktiiveille keskeisin asia olla mukana toiminnassa on kiinnostus koiraan ja mahdollisuus harrastaa koiran kanssa. Siksi yhteistyö kuntien kanssa, jotta koiraharrastajilla on käytössä riittävästi harrastuskenttiä ja muita koiraharrastuspaikkoja, koira-aitauksia ja koirametsiä, on keskeistä. Haluamme kehittää yhteistyötä kuntien kanssa paikallisen koiraharrastuksen edistämiseksi ja sen arvostuksen nostamiseksi. Tätä kautta myös kunnat voivat saada monenlaisia yhteiskunnallisia hyötyjä.

Vaikka vapaaehtoistoiminta on nimenomaan vapaaehtoista toimintaa hyvän asian puolesta, auttaa vapaaehtoisten sitoutumisessa toimintaan se, jos heitä voidaan palkita siitä jotenkin. Tällä hetkellä veroviranomaiset ovat linjanneet hyvin tiukasti sen, missä menee palkkion verollisuuden raja. Tämä aiheuttaa monelle yhdistykselle paljon ylimääräistä työtä. Koska vapaaehtoistyö hyödyttää monella tavoin yhteiskuntaa, olisi hyvä harkita, voisiko palkkioiden verotuksellista rajaa nostaa hieman.

Espoossa 12. toukokuuta 2022

Harri Lehtonen

Hallituksen puheenjohtaja

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry.